

Rezümé

Az 1956-os forradalom és szabadságharcról az elmúlt évek során számos tanulmány, monográfia és forrásgyűjtemény látott napvilágot. Ezek leginkább az eseménytörténet, a politikatörténet, a hadtörténet és a szociológia oldaláról vizsgálták e rendkívül összetett kérdéskört. A szóbeliségre támaszkodó interjúk (*oral history*) szintén kedvelt műfajjá váltak az elmúlt két évtizedben. Ezen kívül a magyar forradalomnak számos olyan eleme is van, amelyek a mikrotörténelem számára nyújtanak lehetőségeket. Az általam írt dolgozat a történetírás azon kategóriájába tartozik, amely egy nagyon széles problémakör egyetlen szeletét, nevezetesen a Szovjetunió felelősségét vizsgálja, adalékokat nyújtva ezzel a magyar forradalom történetéhez.

A magyar forradalom előzményei egészen 1945-ig nyúlnak vissza. A II. világháború utolsó évében kialakult *status quo* alapján Magyarország a szovjet érdekszférába került. Az 1956-ban kirobbant forradalommal Magyarország olyan mértékben került előtérbe, mint addig egyszer sem a XX. század történelme folyamán. Dolgozatomban a Szovjetunió felelősségét a nemzetközi jog tükrében kívánom elemezni. Kutatásaim alapján kilenc többoldalú nemzetközi szerződés, egy kétoldalú szerződés és egy a Szovjetunió által tett nyilatkozat bemutatásával szeretném szemléltetni, hogy a Szovjetunió milyen rá is vonatkozó szerződéseket, egyetemes jogokat szeptett meg 1956-os intervenciójával. Az Egyesült Államok és a Szovjetunió biztonságpolitikájának ismertetése után a II. és III. fejezetekben előkészítem azt a részt, amely bizonyítja, hogy a Szovjetunió felelős az 1956-os események szerencsétlen alakulásáért, így a forradalom fogalmának pontos megértéséhez bemutatok néhány forradalomelméletet, s a nemzetközi jog néhány eleméről is szólok. A dolgozat végén írok a sortüzekről, amelyekért a Szovjetuniót ugyancsak terheli a felelősség, végül összegzem azokat a tapasztalatokat és észrevételeket, amelyek a bizonyítási folyamat után felmerültek bennem. A Szovjetunió legnagyobb felelősségét abban látom, hogy a magyar társadalom több generációját megfosztották azoktól a bizonyosságoktól, amelyekre egy gondolkodó, alkotó életet fel lehet építeni. Éppen ezért dolgozatom célja a figyelemfelkeltés.